

Velkommen til folkemøte!

**Mulig
kulturmiljøfredning Henningsvær**

Riksantikvar Hanna Geiran

Festiviteten 25.10.2020

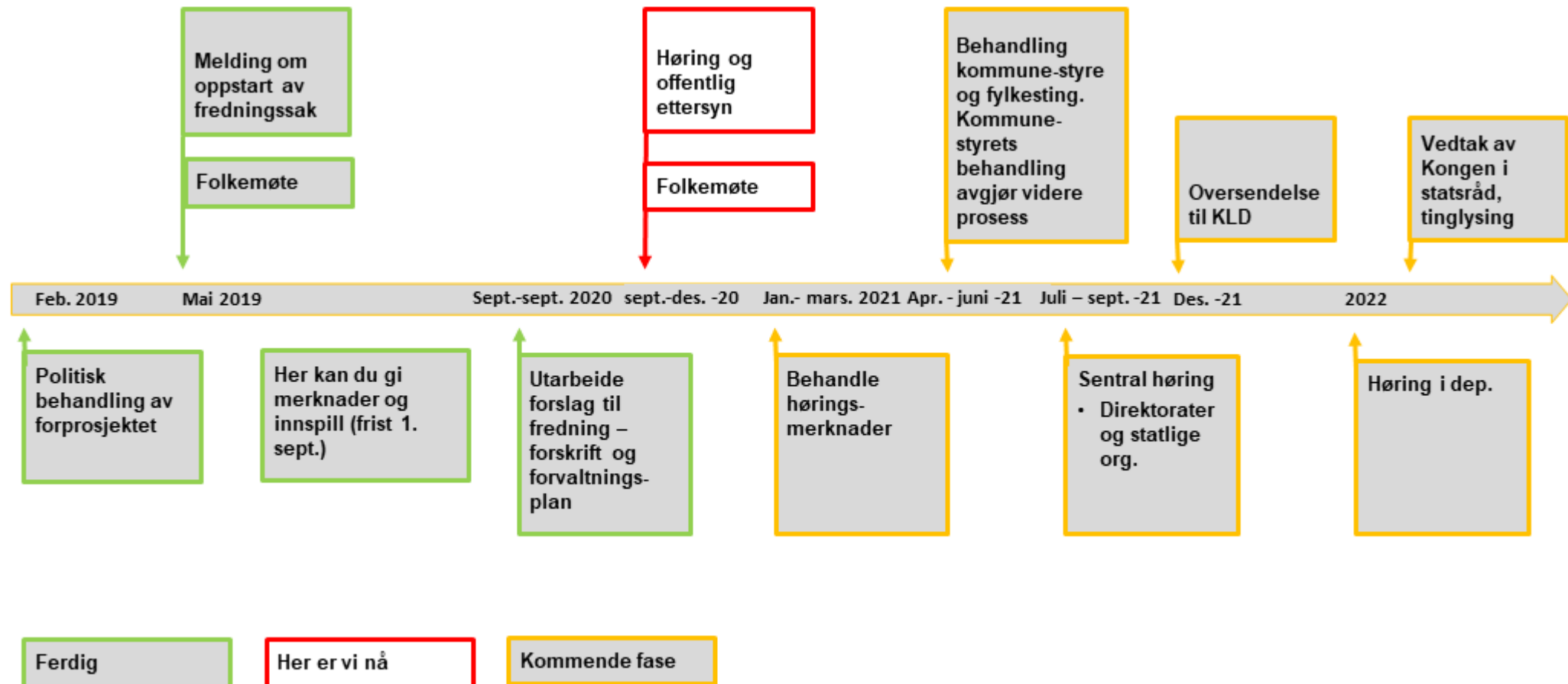
Foto: Trond Isaksen, Riksantikvaren

Praktiske opplysninger

Foto: Trond Isaksen, Riksantikvaren

Fredningsprosessen – hvor er vi nå

Høringen er din mulighet til å påvirke

- Frist for å gi innspill: **7. januar 2021**
- Fredningsforslaget er en "kladd" - det kan endres på bakgrunn av innspill
- Endringer kan ikke bli strengere, bare mildere
- Dine innspill vil følge saken til kommunestyret og være et viktig beslutningsgrunnlag

Dette er din mulighet til å påvirke saken – bruk den!

Hvorfor er Henningsvær så viktig?

Foto: Trond Isaksen, Riksantikvaren

Kulturmiljøfredning – hva og hvorfor

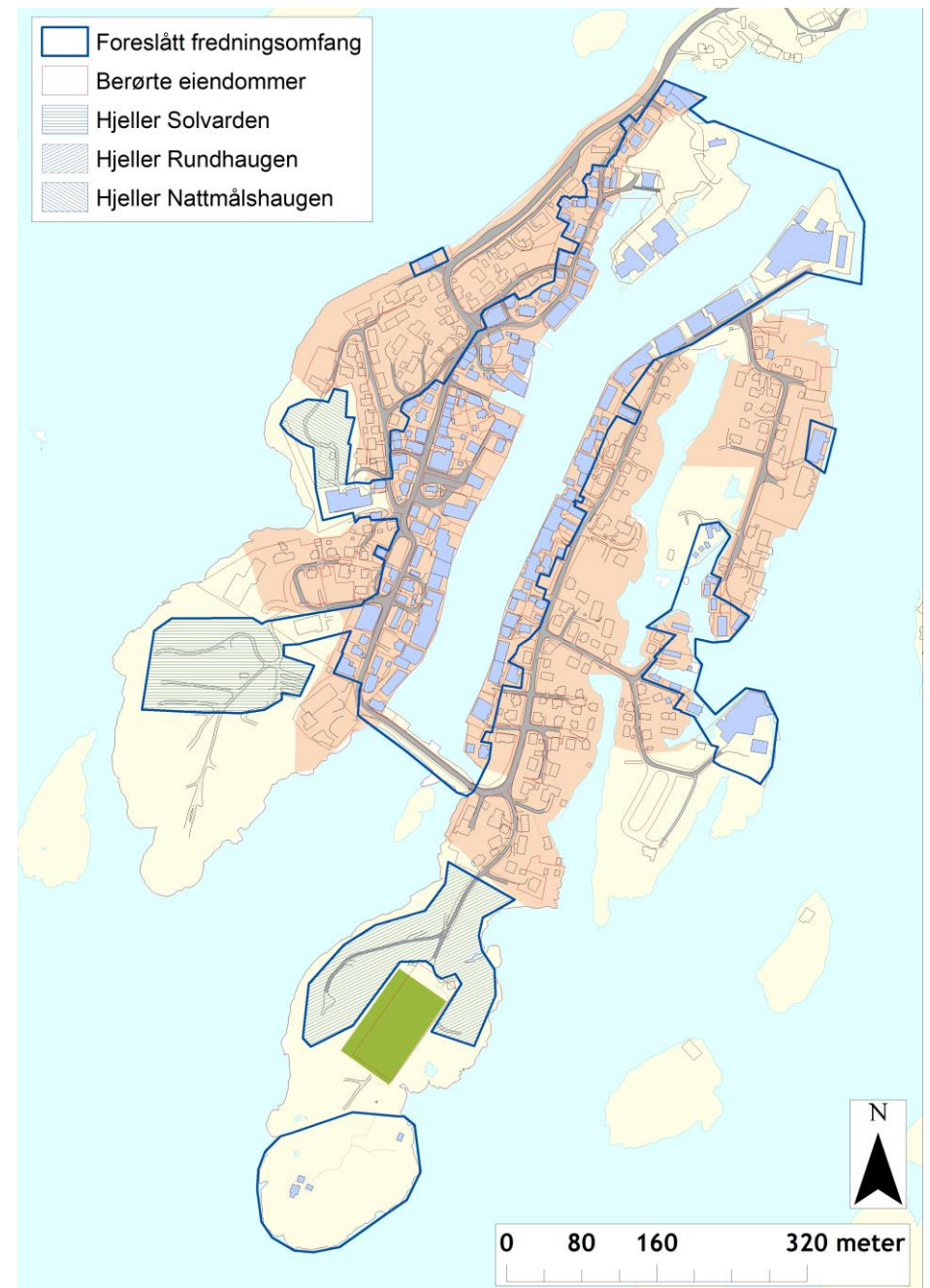
- av betydning for hele landet
- nasjonal verdi
- helheten er viktigere enn den enkelte bygning eller konstruksjon
- bare utvendig
- kun 12 kulturmiljøer fredet i dag

Henningsvær har nasjonal verdi

Tre viktige perioder i norsk fiskeri- og kysthistorie:

- handel og eksport på 1800-tallet
- modernisering av fiskeflåten og vekst ca. 1900-1960
- omkalfatring og nye næringer 1970 - nå

Brukerinteresser og medvirkning

Foto: Trond Isaksen, Riksantikvaren

Vern gjennom bruk

- Fiske, industri, reiseliv og annen forretningsvirksomhet skaper store verdier
- Kulturmiljøet og fisket er en viktig ressurs for bl.a. reiselivsnæringen
- Arbeidsplasser og trivsel er viktig for å bo
- Å legge til rette for fortsatt utvikling og mulighet til å bo er et viktig premiss for fredningssaken

Foto: Trond Isaksen, Riksantikvaren

Kulturmiljøfredning er skreddersøm

Innspillene vi har fått har bidratt til utformingen av fredningsforslaget:

- Folkemøter og én til én-møter
- Merknader til oppstartsmelding
- Månedlige møter med referansegruppe
- 60 møter med innbyggere og næringsliv i Henningsvær
- E-post, telefon, facebook-grupper

Tusen takk for innsatsen!

Foto: Jorun Aresvik Hals, Riksantikvaren

Noen av innspillene vi har fått:

- utvidelse og utvikling av næring i takt med tidens krav
- sikkerhet på kai er viktig – kan knyttes til flytebrygger, maskineri, ledere, belysning, sikre arbeidsplass mot uvedkomne midlertidig
- kulturmiljøet er viktig for merkevaren og egen næring
- vedlikehold uten å måtte søke om alt
- trafikkavvikling og parkering
- råd om når andre myndigheter skal kontaktes
- muligheter for å kunne utvikle og ta imot turister
- gode råd om hvordan søke om tiltak og tilskudd, planlegge tiltak, hvor kan jeg spørre?
- universell utforming
- bruksendring må kunne medføre noen endringer (løsningsorientert forvaltning)
- gode forklaringer av hvorfor Henningsvær er viktig
- mulighet til å få være med å forme historien vår, gi rom for mangfoldet
- tydelighet fra Riksantikvaren om at bruk er viktig for vern
- viktig med god hjelp fra det offentlige når det planlegges ny bruk og utvikling

Forslag til forskrift

Foto: Trond Isaksen, Riksantikvaren

Utvikling er en del av formålet

Formålet med en eventuell fredning:

å bevare stedet som en kilde til opplevelse og kunnskap

å legge til rette for at Henningsvær fortsatt kan være og videreutvikles med boliger, fiskeri og annen næringsvirksomhet

Formålet er tolkningsgrunnlag for bestemmelsene

Forskrift følger faste regler

- det strengeste først, så
 - dispensasjonsbestemmelser, og så
 - det du ikke må søke om
-
- formålet og de ulike bestemmelsene henger sammen,
-
- derfor må alle bestemmelser tolkes i lys av formålet

Foto: Trond Isaksen, Riksantikvaren

Du kan få dispensasjon til:

- istandsetting
- tilbakeføring
- nødvendige sikringstiltak
- fasadeendringer
- riving, nybygg og tilbygg nødvendig for fortsatt drift av fiskerinæring
- tiltak nødvendig for å bidra til fortsatt eller ny bruk

Dispensasjon gis med vilkår, og det kan også hende du må ha tillatelse fra andre myndigheter

Eksempel på dispensasjon med vilkår

- Søknad om å rive og å bygge nytt
- Fredningen åpner for riving – dispensasjon gitt
- Vilkår til nybygg:
 - krav til utforming og materialbruk
 - tilpassing til kulturmiljøet

Tidlig og tydelig kommunikasjon
mellom utbygger og fylkeskommune

Forslag til forvaltningsplan

Foto: Trond Isaksen, Riksantikvaren

Forvaltningsplanen er en veileder

Utdyper og forklarer forskriften

Redskap for eiere, tiltakshavere og forvaltningen. Kan og bør rulleres

Beskriver verneverdier og brukerinteresser

Informerer om andre myndigheter og lovverk som gjelder

Gir råd om vedlikehold og tiltak

Forklarer hvordan man søker om tiltak og tilskudd, klage

Samordning med andre myndigheter

- Det er flere myndigheter som forvalter lover som er «like sterke» og som man må ta hensyn til i Henningsvær
- Fredningen åpner for å kunne finne «den beste av mulige løsninger»
- Lovkrav i en fredning kan mildne krav i en annen lov og omvendt

Tilskudd

Forvaltningsplanen forteller om:

- Riksantikvarens tilskuddsordninger
- Andre tilskuddsordninger
- Hvordan fredning og tilskudd henger sammen
- Hvor du kan få svar på spørsmål og søke om tilskudd
- Hva dine plikter er som søker

Foto: Trond Isaksen, Riksantikvaren

Forvaltning av et fredet kulturmiljø

Foto: Trond Isaksen, Riksantikvaren

Fredning skal bidra til å sikre bruk

Kulturmiljøforvaltningen skal:

- gi råd og veilede
- være løsningsorientert

Fredning skal ikke hindre en videre bruk, men i størst mulig grad bidra til å sikre bruken.

Det kan likevel stilles krav til tiltak!

Foto: Trond Isaksen, Riksantikvaren

Fokus på helhet og sammenhenger gir handlingsrom

- Tiltak vurderes mot virkning på helhet, ikke enkeltbygg.
- De historiske og funksjonelle sammenhengene må kunne leses
- Særpreget skal ivaretas
- Tålegrensen må vurderes i hver enkelt sak

Særpreg i Henningsvær

- Funksjonspreget og robust bebyggelse
- Bygninger følger terrenget og landskapet
- Stor variasjon i materialer og former
- Bygningsvolumer og høyder innenfor en gitt ramme
- Hardt klima – høyt utskiftingsbehov

Foto: Jorun Hals, Riksantikvaren

Du kan få avslag på søknad fordi:

- det kan finnes en annen løsning som er bedre og som dekker ditt behov
- tiltaket innebærer at verdiene i kulturmiljøet trues

Du kan også få nei til tiltak pga. krav fra andre myndigheter som gjør at du ikke kan gjennomføre. Da er ikke avslaget knyttet til fredningen.

Du kan klage på vedtak

I Sogndalstrand fikk en eier nei på søknad om å bygge en garasje.

Eier klaget på fylkeskommunens avslag. Riksantikvaren tok klagen til følge.

Dispensasjonen ble begrunnet med at:

- dette var en tilbakeføring
- tiltaket var ikke vesentlig
- tiltaket var å regne som et særlig tilfelle.

Sogndalstrand Foto: Trond Isaksen, Riksantikvaren

Fredning vs. regulering

Ulikheter mellom fredning og regulering:

1. Ulikhet i tidsperspektiv – lang vs. kort
2. Ulikheter i fokus – helhet vs. enkeltbygg (ikke kategorier i fredning)
3. Ulikhet verdinivå – nasjonalt vs. lokalt

Ulikhetene betyr at regulering av og til vil være strengere enn fredning. Fredning åpner for eksempel for tiltak som regulering kanskje ikke gjør – i praksis betyr dette at det strengeste lovverket gjelder.

Hvem fatter vedtak i dag?

Henningsvær er allerede regulert til bevaring

- Reguleringsplanen gjelder - også dersom fredningen vedtas!
- Kommunen fatter vedtak etter plan- og bygningsloven, fylkeskommunen uttaler seg
- Fylkesmannen er klageinstans

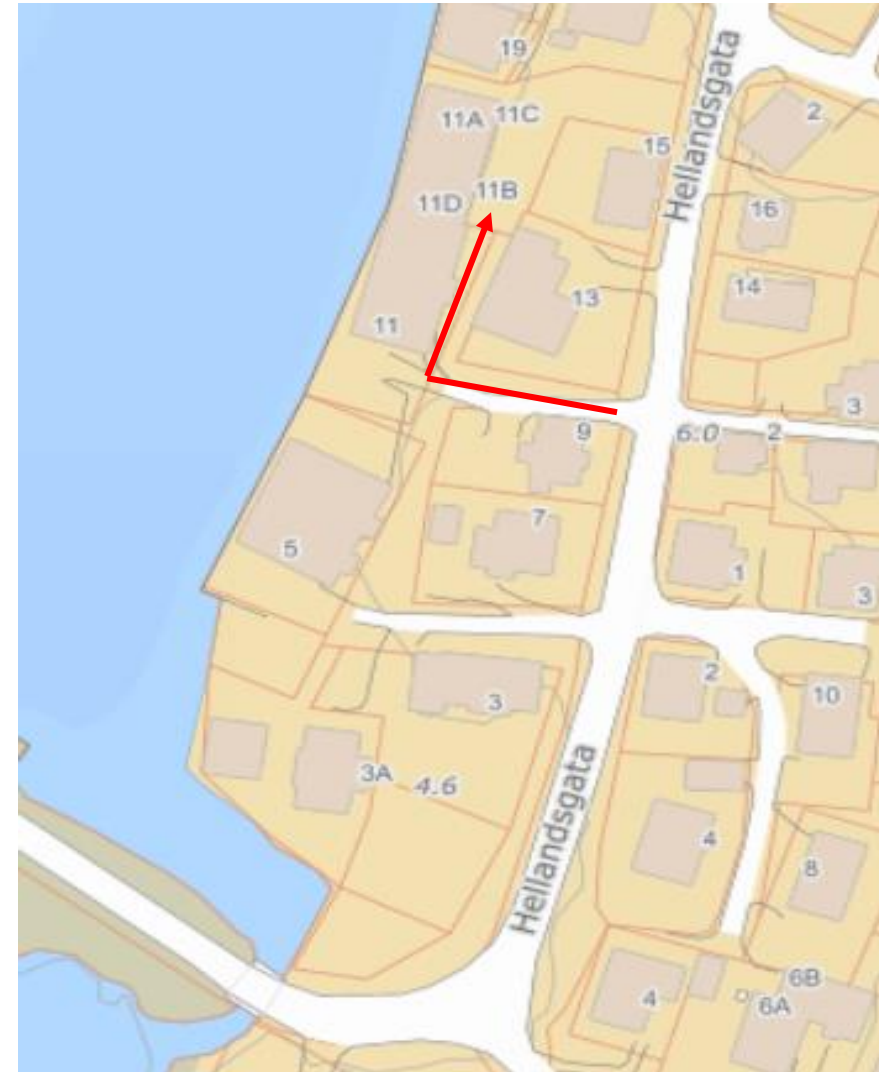
Foto: Jorun Hals, Riksantikvaren

Gangen videre

- **30. sept.- 7. januar 2021:** Høring av fredningsforslag med folkemøte og én til én-møter
- **26. oktober og siste del av november:** én til én-møter
- **Februar/mars 2021:** Riksantikvaren vurderer innkomne innspill og kommenterer disse, med råd fra referansegruppen. Saken med innspillene og RA vurdering av disse oversendes kommunen.
- **Mars/april 2021:** Kommunestyret tar stilling til saken

I morgen er det en til en-møte!

- **Når:** 26. oktober kl. 14 – 20
- **Hvor:** Skrova på Tobiasbrygga (gå opp ved Fiskarheimen, baksiden av bygget, ikke i front)
- **Hva:** Du kan spørre om ting du lurer på, for eksempel om fredningsforslaget eller hvordan du gir innspill

A photograph of a harbor scene. In the foreground, a fishing boat with a white cabin and orange hull is moving towards the viewer. Behind it, another boat with 'VIGRUNN' and 'TRONDHEIM' written on its side is visible. The harbor is filled with other boats, and the background features colorful houses (red, white, blue) built on a hillside. The sky is overcast and misty, with several seagulls flying.

Gi innspill! Frist: 7. januar

Foto: Trond Isaksen, Riksantikvaren